

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z

Nr LUBELSKIE

1. Obiekt

884/1

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. FLORIANA I ŚW. KATARZYNY w zespole 1628-1636

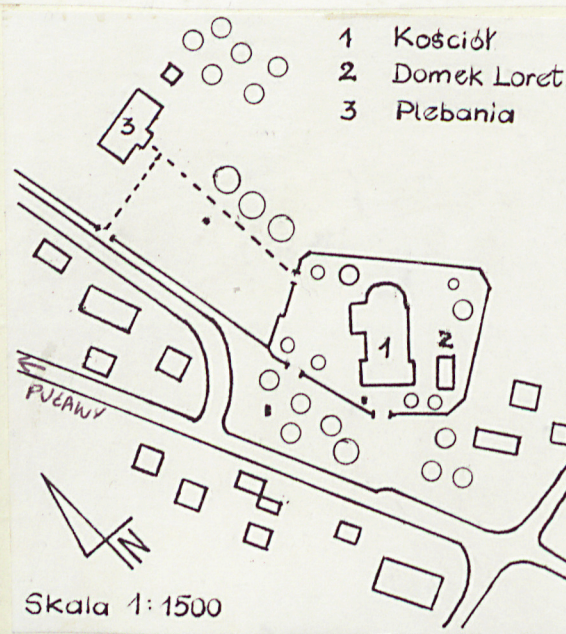
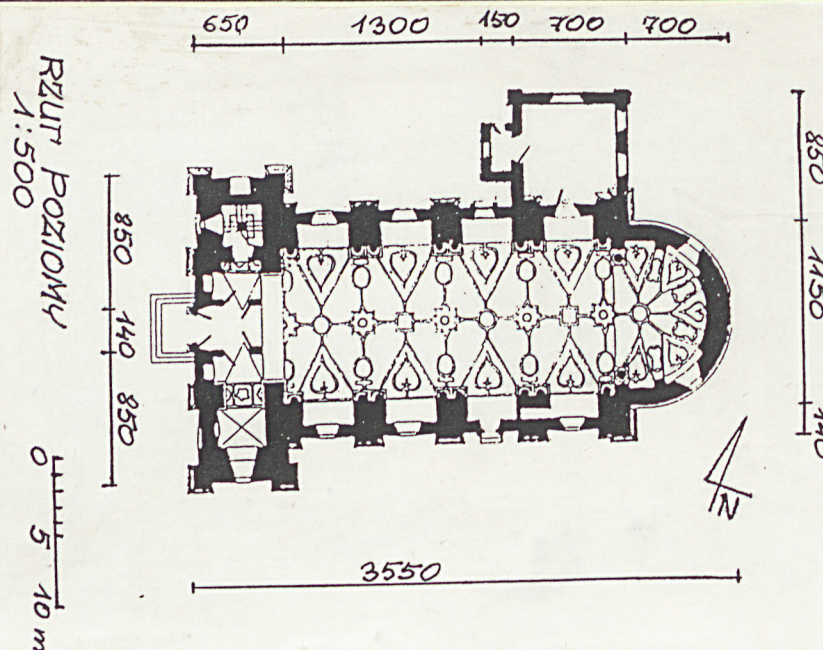
2. Czas powstania

1628-1636

3. Miejscowość

GOŁĄB

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres Parafia rzym-kat.
24-101 Gołab
woj. lubelskie
nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna

lubelskie

województwo .....

gmina .....

pow. PUŁAWY

6. Poprzednie nazwy miejscowości

b.z.

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

województwo .....

powiat .....

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzymsko-katolicka

24-101 Gołab

9. Użytkownik i jego adres

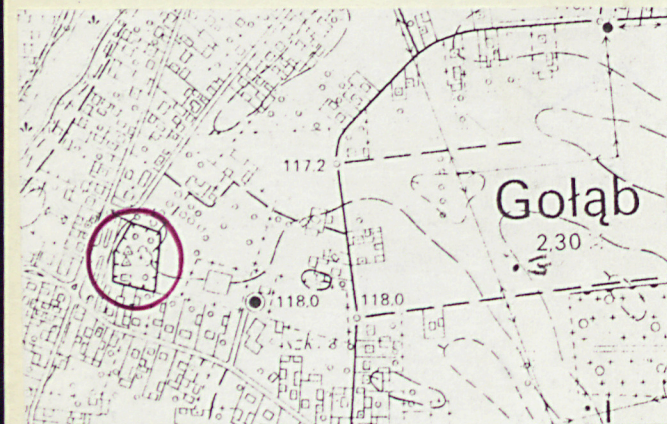
J.W.

10. Rejestr zabytków

Nr A/120

13.12.1966

data .....

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Gołąb należy do najstarszych parafii lubelszczyzny, wzmiankowany jest w dokumentach pochodzących z 1325r. Pierwotny kościół był drewniany (przypuszcza się równoczesne istnienie dwóch świątyń, jednej pod wezwaniem św. Floriana, drugiej p.w. św. Katarzyny). O jego istnieniu wspomina Jan Długosz i wizytacja z 1603 r. Obecny kościół wzniesiony został w latach 1628-1636 z fundacji ówczesnego proboszcza księdza Szymona Grzybowskiego przy wydatnej pomocy Jerzego Ossolińskiego. W 1638r. został konsekrowany przez biskupa Tomasza Oborskiego. Jest klasycznym przykładem architektury późnego renesansu- manieryzmu. Autor projektu nieznany. W XVII w., w czasie wojen szwedzkich, uległ zniszczeniu. Destrukcyjne działanie miały także pożary i częste wylewy Wisły. Wpłynęło to na zarysowanie się ścian, dlatego w 1720 r. wzmocniono je żelaznymi ankrami a do prezbiterium dobudowano dwie szkarpy. W 1850 r. nastąpiła gruntowna restauracja świątyni zakończona w 1856 r. dobudowaniem dwóch wież. Zniszczony w czasie ostatniej wojny (1944r.), odbudowany po zakończeniu działań wojennych (całkowicie był zniszczony dach, fronton i wieże).

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje).

Sytuacja: Obiekt usytuowany w centralnej części miejscowości. Plac kościelny o narysie nieregularnym, od pn. graniczy z terenem plebanii, od wsch. z gruntami ornymi, od pd. z zabudowaniami gospodarczymi, od zach. ze skwerem położonym przy drodze Puławy-Dęblin. Plac średni zadrzewiony.

Materiał, konstrukcja, technika: fundamenty z kamienia, murowany z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapiennej, nietynkowany. Krypty pod kruchtą i prezbiterium. Detal architektoniczny (kapitele i bazy pilastrów, obramienia okien, portale) w tynku i kamieniu.

Sklepienia i stropy: w prezbiterium, nawie i kruchcie kolebkowe z lunetami, w wieży pd. krzyżowe, w kryptach kolebkowe, w zakrystii strop.

Dach: nad korpusem nawowym dwuspadowy, zakrystia przykryta dachem trójpołaciowym, hełmy wież gruszkowe zakończone latarniami.

Posadzki: w nawie i prezbiterium płytki kamienne (układane w caro), w kruchcie płyty kamienne, w zakrystii płytki ceramiczne ułożone pasowo.

Wieżba dachowa: drewniana, wieszarowa.

Schody: w wieży pn. prowadzące na chór, galerię i poddasze - trójbiegowe łamane.

Otwory: okna korpusu nawowego prostokątne zamknięte półkoliście (I poziom), wyżej prostokątne, w bogatych obramieniach. W zakrystii prostokątne.

Drzwi główne prostokątne zamknięte półkoliście, dwuskrzydłowe, ramowo-płycinowe. W wieży pd. - prostokątne zamknięte półkoliście, jednoskrzydłowe, szalowane w jodełkę z nabitymi ćwiekami. W zakrystii prostokątne, jednoskrzydłowe.

Rzut: Kościół orientowany, jedn nawowy, czteroprzęsłowy z niewyodrębnionym zamkniętym półkoliście prezbiterium. Wieże na planie kwadratu od zach. Przy skrajnym przęśle wsch., od pn. zakrystia na planie kwadratu z poprzedzającym ją przedsionkiem od zach. na planie prostokąta.

c. d. na wkładce nr 1.

<p>14. Kubatura</p> <p>4928 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>448 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>sakralne</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>sakralne</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <ul style="list-style-type: none"> - od 1944 r, do połowy lat pięćdziesiątych odbudowa kościoła ze zniszczeń wojennych t.j. rekonstrukcja wież, frontonu i dachu - 1965 r. malowanie wnętrza - od 1990 r. trwają prace nad usunięciem zarysowań ścian, roboty poprzedzone są poważnymi badaniami technicznymi terenu i obiektu - 1992 r. zamurowanie środkowego dolnego okna w absydzie(przywrócenie stanu pierwotnego) a także odnowienie fryzu w partii absydy. 		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <ul style="list-style-type: none"> - fundamenty- stan zachowania zróżnicowany, warstwa przy powierzchni terenu wykazuje korozję wgłębną (wyługowanie zaprawy), poniżej korozja powierzchniowa odsłonięte fragmenty zawilgocone - ściany wewnętrzne i zewnętrzne- zarysowania, przede wszystkim mury nadprożne i podokienne(patrz p.18) - sklepienia i stropy - stan dobry - detal architektoniczny - ubytki w ornamentyce - konstrukcja dach - stan dobry - pokrycie dachu- stan dobry - instalacje - stan dobry 	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Obecnie przy kościele trwają prace zabezpieczająco-remontowe odpowiadające potrzebom zawartym w punkcie 19.</p>	

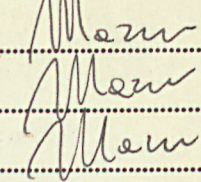

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Kronika parafialna przechowywana na plebanii w Gołębiu

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst	Piotr Mazur , 11-1992	.....	
		imię, nazwisko, data, podpis	
plany, rysunki	Piotr Mazur, 11-1992	.....	
		imię, nazwisko, data, podpis	
zdjęcia fotogr.	Piotr Mazur, 11-1992	.....	
		imię, nazwisko, data, podpis	
miejsce przechowywania negatywów		PSOZ O/Woj. Lublin	

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

22. Bibliografia

- Inwentaryzacja architektoniczno-budowlana kościoła parafialnego w Gołębiu, Kraków 1982. sygnatura MNK1754
- Miłobędzki A., Architektura polska XVII w, T.II Warszawa 1980,
- Ekspertyza konstrukcyjna i projekt zabezpieczenia obiektu i naprawy elewacji, Lublin 1992.
- Ks. Zahajkiewicz M.T., Diecezja Lubelska. Informator historyczny, Lublin 1985.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

4 wkładki

1. Miejscowość G O Ł Ą B	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PAR. PW. ŚW. FLORIANA I ŚW. KATARZYNY w zespole	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. punktu 13.
-----------------------------	---	---

c.d. punktu 13.

BRyła: korpus nawowy prostopadłościenny, poszerzony dołem dla podbudowy galerii strzelniczej przeprowadzonej w połowie jego wysokości (sugeruje bazylikę). Od wsch, absyda, dwie wieże od zach. związane z korpusem w jeden masyw. Od pn. prostopadłościenna zakrystia (obniżona w stosunku do korpusu nawowego o ok. $\frac{1}{3}$ jego wysokości).
Elewacje: Fasada trójosiowa, dwójkondygnacyjna z niższą częścią środkową zwieńczoną dekoracyjnym szczytem i dwoma wyniesionymi wieżami na osiach skrajnych. Oś główna wyznaczona przez portal flankowany dwoma kolumnami nad którym okulusowe okno, powyżej prostokątne okno zamknięte półkoliście. Całość w kamiennym i stiukowym obramieniu architektonicznym. Osie boczne (skrajne) wyznaczone przez blendy ujęte architektonicznym obramieniem z uszakami, z motywem rozet w układzie pionowym (dolna kondygnacja). Naroża wież ujęte pilastrami ustawionymi na bogato profilowanych cokołach - kapitele w typie jońskim z dekoracją roślinną. Między pilastrami rozpięte arkady wsparte na pseudo pilastrach. Motyw ten powtórzony w wyższej kondygnacji wieży (w zmodyfikowanej formie) i na jej bocznych elewacjach. Na wysokości nawy fasada rozcłonkowana belkowaniem o fryzie z dekoracją ornamentalną, obiegającym cały korpus. Wieże zwieńczone analogicznym belkowaniem nad którym gruszkowe hełmy z ażurowymi latarniami. Elewacje boczne: Odzwierciedlają pseudobazylikowy układ kościoła. Obie kondygnacje rozcłonkowane pilastrami w sposób odpowiadający czterem przęsłom wnętrza. Nad pilastrami belkowanie, pomiędzy nimi płytkie wnęki arkadowe. Okna I kondygnacji prostokątne, zamknięte półkoliście, umieszczone na osiach arkady, w obramieniu z uszakami, dekorowane rozetami. W elewacji pn. do ostatniego przęsła dobudowana zakrystia, jej naroża ujęte lizenami na których wsparty gzyms. Dwa prostokątne okna w ścianie wsch., jedno w pn. Całość, wraz z przedsionkiem w którym prostokątne drzwi-tynkowana. II kondygnacja fasady bocznej analogiczna do I, niższa w proporcjach - okna prostokątne. Elewacja pd. analogiczna do pn. (bez zakrystii), w trzecim przęśle dodatkowo drzwi ujęte bogato dekorowanym portalem. Do absydy dobudowane dwie szkarpy - między nimi rozmieszczone okna w układzie: w polach skrajnych po dwa prostokątne umieszczone jedno nad drugim (dolne wyższe), w polu centralnym jedno prostokątne umieszczone pod fryzem. Korpus nawowy oddzielony od absydy szczytem ze spływami wolutowymi.

Wkładkę założył: ..... Piotr azur 1992-11
 (imię, nazwisko, data)

PSOZ O/Woj. Lublin

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Wnętrze: o wydłużonych, manierystycznych proporcjach. Układ salowy, zakończony półkolistą absydą. Kościół dołem poszerzony przez wydrążenie ścian bocznych głębokimi arkadami wspartymi na filarach. Przy filarach pary kolumn, które wyłamanymi gzymsami układają się w długi rytm występów zatrzymany przed ołtarzem dwoma kolumnami odstawionymi od ścian i tworzącymi rodzaj przewężenia. Nad gzymsem galeria strzelnicza odgródzona od nawy balustradą obiegającą cały kościół (bez absydy). Chór muzyczny nad kruchtą wsparty na jej sklepieniu. W kruchcie wtórnie wbudowana konstrukcja utrzymująca drzwi wiatrołapowe. Dekoracja sklepienia wykonana w profilowanych żebrach układających się w owalne medaliony (wewnątrz których płaskorzeźby) a także w motywy serca (w lunetach).

Wyposażenie: ołtarz główny o charakterze barokowym z końca XIX w. z obrazami: Matka Boska Ukoronowana (Wniebowzięcie) z II poł. XVII w. i Najświętsze Serce Pana Jezusa z pocz. XX w., a także figury świętych z II poł. XVII w. Dwa ołtarze boczne z Pocz. XX w. z siedemnastowiecznymi posągami świętych i aniołów. Chrzcielnica z XVI w. Organy na Chórze muzycznym 12-głosowe, wykonane w 1908 r. przez firmę Stanisława Jagodzińskiego z Lublina.

Instalacje:

Elektryczna.

1. Miejscowość

G O Ł Ą B

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ PAR. PW. ŚW.
FLORIANA I ŚW. KATARZYNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

8 fot.

w zespole

Widok od wsch.

Okno nawy

Ołtarz główny

Elewacja pn.

Piotr Mazur 1992-11

Wkładkę założył: .....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....PSOZ O/Woj. Lublin

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

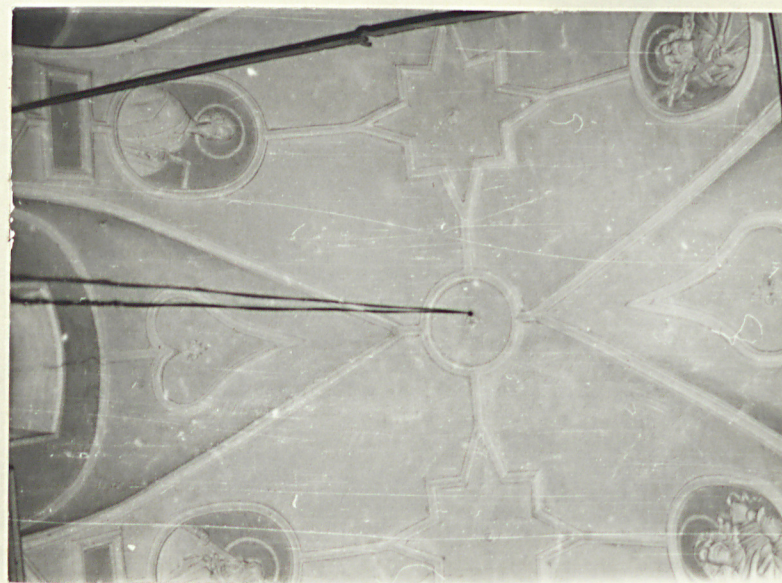
Portal główny

Elewacja pd.

Chór muzyczny

Przęsło sklepienia

1. Miejscowość

G O Ł Ą B

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOSCIÓŁ PAR. PW. ŚW.
FLORIANA I ŚW. KATARZYNY
w zespole

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

8 fot.

Absyda od pn.

Fasada

Galeria strzelnicza

Portal w elewacji pd.

Piotr Mazur 1992 -11

Wkładkę założył: .....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ O/Woj. Lublin

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

Widok od pn.

Górne okna korpusu nawowego

Wnętrze-widok ogólny

Wieża od pd.

1. Miejscowość

G O Ł Ą B

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIOŁ PAR. PW. ŚW.
FLORIANA I ŚW. KATARZYNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

3 fot. i rys.

w zespole

Widok od wsch.

Szczyt wsch.

Organy

Piotr Mazur 1992-11

Wkładkę założył: .....

(imię, nazwisko, data)

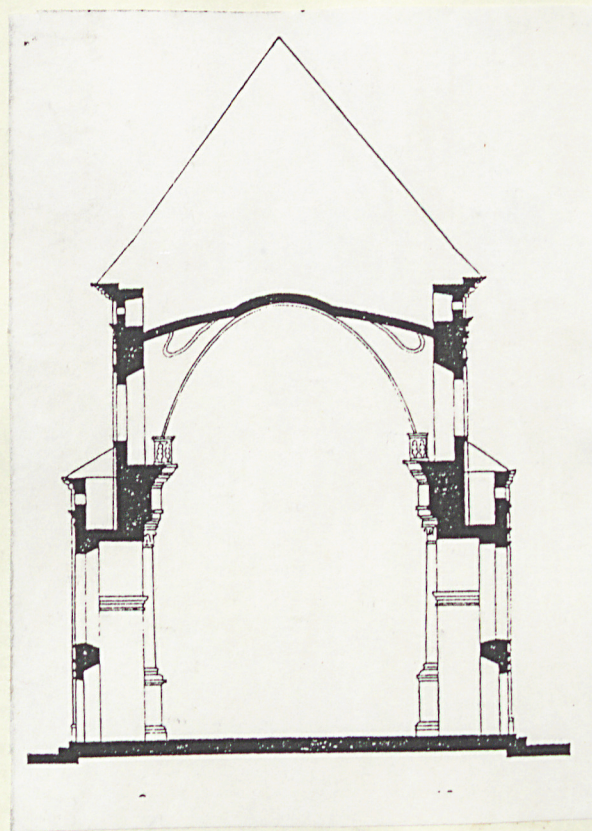
PSOZ O/Woj. Lublin

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

Przekrój poprzeczny
skala 1:250